

Dowództwo 3 Armji

Oddział II.

L.dz.10452/II

gł.poczta pol.III. dn.12.X.1920.

MS
573672

Do /według rozdzielnika/

W załączeniu przesyła się do wiadomości odpis raportu kierownika Straży Kresowej pow. Włodzimierskiego o organizacji władzy bolszewickiej na Wołyniu.

Załączników:1

Boerner

Rozdzielnik:

Mjr. i Szef Oddz.II.Dow.3 Armji

Adjutantura Generalna Belweder

B.W. Oddział II. Nacz.Dow.

Dowódca 3-ej Armji

Szef Sztabu Dztwa 3 Armji

FAKULNE DOWODZTWO WOJSK POLSKICH
ADJUTANTURA GENERALNA
WARSZAWA

L. Dz. 57367 dnia 22/2 1920r.
1. 2 załącz. Wydział

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

Do 10452/1

O d p i s .

5136/72

Do Pana Szefa Oddziału II.

Dow. 3 Armji

w m. pobytu.

PILSU
INSTI
ARCHI
New Y

Zorientowawszy się po przyjeździe do Włodzimierza z pozostawionych przez bolszewików papierów i z rozmów osób miejscowych, w organizacji władz bolszewickich, ciekawszych i większą wagę mających informacji udzielić mogę o organizacji władz politycznych i organów prowadzących agitację wśród ludności.

Cechą charakterystyczną całej akcji politycznej, prowadzonej przez władze sowieckie w miejscowościach zajętych ~~XXXX~~ jest jej całkowite podporządkowanie i ścisłe związanie z armjami i dywizjami operującymi. Przy każdej Armji ~~jak~~ ^{jak} również dywizji istnieje oddział polityczny /"Politotdieł"/ który kieruje zarówno akcją agitacyjną wśród wojska i ludności, jak również organizacyjną pracą polityczną mającą na celu podtrzymanie władzy sowieckiej. Praca oddziału politycznego dywizji /"Naczdiw"/ zmienna w dwóch kierunkach: agitacyjnym i organizacyjnym. Praca agitacyjna rozwinięta jest na bardzo dużą skalę i zorganizowana jest doskonale. Zarówno oddziały wojskowe jak i wszystkie inne zajęte przez dane oddziały załane są wprost bibułą agitacyjną. O bibułę dla żołnierza dba się niemal tak samo, nieraz lepiej, niż o amunicję. Każdy oddział polit.dyw. prócz różnych odezw przysyłanych z Armji, wydaje własne, ma bowiem własną drukarnię. Prócz różnego rodzaju ulotków i broszur "Naczdiwy" wydają własne codzienne gazety, służące specjalnie danemu terenowi i danym oddziałom bojowym, odzwierciedlające ich życie wewnętrzne. Akcja organizacyjna rozwinięta jest również bardzo dobrze i prowadzona jest przez ludzi wypróbowanych i bezwzględnie pewnych, związanych partyjnie. Wiele bardzo ciekawego i bardzo ważnego materiału dają instrukcje dla t.zw. "krestrobotników". Jest to bardzo ciekawy dokument, którego jeden egzemplarz został w lokalu Oddziału Politycznego 44 dyw. piech. we Włodzimierzu. Instrukcja wskazuje jako na jedną z głównych przyczyn niepowodzeń militarnych bolszewików, brak poparcia ze strony ludności ukraińskiej i wyraźne objawy nieposłuszeństwa i anarchji z jej strony. Przyszłe powodzenia

PILSU
INSTI
ARCHI
New York

armji sowieckiej warunkują się według instrukcji przy pewności, że
tyły będą należycie zabezpieczone i pewne, przy pewności iż wieś
ukraińska silnie poprze władzę sowiecką, dokładnie wypełniać będzie
zarządzenia sowieców, że nie będzie w niej miejsca dla bandytów i
dezertersów. Dlatego też główna praca organizacyjna oddziałów politycz-
nych skupia się na wsi, po której uwijają się "krestrobotniki" zwią-
zani w t.zw. "krestsekcju" przy "podiwie". Zadaniem "krestrobotników"
którymi są zwykle ludzie partyjni i bezwzględnie pewni jest: 1. orga-
nizowanie ~~raj~~ władzy sowieckiej /rewkomy/, konstruowanie jej i kon-
trola, przyczem każda niedokładność ma być natychmiast podawana w
"podiw", 2. wyjasniania istniejących praw sowieckich, głównie "ustawy
rolnej", ubezpieczeń socjalnych, oddziaku kościoła od państwa, szkoły
od kościoła i t.d. 3. przyjmowanie prośb od ludności na nadużycia
władz sowieckich, zwalczanie bandytyzmu, 4. zwalczanie dezercji,
5. ujawnianie i walka z agitacją konterewolucyjną i robotą konspira-
cyjną burżuazji i inteligencji, mieszkającej na wsi, wskutek czego
mającej przewagę w wpływaniu na miejscową ludność od agitatorów,
przybywających na wieś na 3 - 4 godziny. Dla usunięcia tej przewagi
"krestrobotnik" winien pozostawiać na wsi ^{ślady} ~~władzę~~ konkretnej pracy
w postaci: związków młodzieży, klubów, czytelni, kółek partyjnych,
i t.p. W tej pracy "krestrobotnik" dla uzyskania sprzymierzeńców
winien dokonać podziału wsi na "biednotę" i "kułaków". Ludzi pewnych
wiązać w koła, z posród nich wybierać ludzi najbardziej wybitnych
i łączyć się w trójki, pozostające w ciągłym kontakcie z "Podiwem"
otrzymujące stamtąd instrukcje i literaturę. Organizacja ta ma na
celu jaknajcisłejsze związanie wsi z władzą sowiecką. W dalszym cią-
gu instrukcja zaleca unikanie gadulsk^{ów} i mityngowania, pozostawiani^e
zaś śladów konkretnej pracy. Praca "krestrobotników" dzieli się na
przyfrontową i tyłową. Przyfrontowa robota ma również na celu pozostawianie
w razie odwrotu tajnej organizacji, pozostającej w ciągłym
kontakcie z oddziałami politycznymi. Praca "krestrobotnika" jest
bardzo ściśle kontrolowana przez tygodniowe raporty i przez specjalne
inspekcje. Ważną stroną pracy "krestrobotnika" jest walka z bandytyz-
mem i nadużyciami władz, nieprawymi rekwizycjami i t.d. Dowodzi

to dobrego zrozumienia źródeł ostatnich nastrojów ludności.

Organizacja ta tworzona była we wszystkich powiatach Wołynia. Według mych przeprowadzeń rozwinąć się należy jeszcze nie zdążyła, pewnym jest jednak, że ślady tej roboty na wsi pozostały, jak również prowadzona jest w tej chwili robota konspiracyjna.

Informacje o armii bolszewickiej dokładne, podaje raport z pow. Rowieńskiego, podane zostały również /i operacyjne/ we Włodzimierzu na ręce por. Jasińskiego, na tym miejscu więc się nie podają.

/-/ podpis nieczytelny

Kier.pow.Włodzimierskiego Straży Kres.

Za zgodność odpisu:

[Handwritten signature]

